

MI – azaz Mindenki iskolája. Ezzel a címmel új műsor jelentkezett szeptember 15-én a televízióban, 16–17-én a rádióban. A szignál és az embléma remélhetőleg rövid idő alatt olyan népszerű lesz, mint az évek óta ismert műsoroké.

Készítői az adásokat minden érdeklődő embernek szánták, de valójában azokra gondoltak, akik vagy nem végezték el az általános iskolát, vagy nincs meg az ezzel egyenértékű alapfokú végzettségük. Számszerűen a keresőképes lakosság 45 százalékáról, másfél millió emberről van szó. Az általános iskolát évente 30–35 ezren végzik el a dolgozók iskoláiban, tehát nagyon lassan fogyatkozna a tanulástól húzódkodók tábora. És sajnos, újratermelődik a létszám, mert a tanköteles korúak tíz százaléka nem fejezi be általános iskolai tanulmányait. A Mindenki iskolájának tehát küldetése van.

A két nagy tömegtájékoztatási eszköz közös akciója mögött több politikai és tömegszervezet, köztük a KISZ együttműködése rejlik. A rádió a dolgozók iskolája 7. és 8. osztálya magyar és történelem anyagának feldolgozását segíti, a televízió pedig a matematika, fizika, kémia, biológia és földrajz tantárgyát vállalta. A televízió mindig szerdai napon 15 órakor, kétszer harmincperces adásban, öt perc szünet beiktatásával sugározza az új tananyagot, amelyet vasárnap délelőtt 10 órakor és a következő hét keddjén az esti időben ismételnék meg. A Petőfi rádióban a magyar óra csütörtökön, a történelem pénteken 18–18 óra 30 perc között hangzik el. Kéthetente, szombatonként fél tíztől konzultációs műsor lesz. Az új anyagot mindig a következő hétfőn (magyar) és szerdán (történelem) 14 óra körül ismétlik meg. Természetesen a műsorok időpontját a rádióújság is közli, illetve műsorajánlat is elhangzik a következő adás anyagából.

A Mindenki iskolája szerkesztőivel a műsor céljairól beszélgettünk.

Gartner Éva, a rádió szerkesztője:

– A műsort nemcsak azoknak szánjuk, akik már tanulnak a dolgozók általános iskoláiban, hanem azoknak is, akik még nem, de ked-

Tanár: a rádió és a televízió

Galilei (Sinkovits Imre) nekünk magyaróz

vet kaphatnak rá, avagy középfokú tanulmányokra készülnek, de már nem elég biztos az alapozó tudásuk. Meghallgathatják, megnézhetik azok a szülők is, akik lépést akarnak tartani iskolás gyermekükkel. A „csak” tájékozódni kívánó felnőttek is hasznos ismereteket szerezhetnek. Nyomatékosan hangsúlyozni kívánjuk, hogy az adások megtekintése, meghallgatása nem pótolja az iskolát.

Gál Mihály, az Iskolatelevízió osztályvezető-helyettese:

– Az új tantervhez igazodtunk, tehát korszerű szemlélettel készítettük a műsort, ami azt jelenti, hogy bármely tudomány alapkérdései is felvetődnek benne.

– Mit tartalmaz a műsor, kik készítették, kik szálaltatják meg?

Gartner Éva:

– A tantervi követelményeket vettük figyelembe, de nem az iskolai törzsanagyon mutatjuk be a megmagyarázni kívánt fogalmakat, nem azokat a szemelvényeket használjuk fel, mint a szervezett oktatás. Egyidejűleg építünk a felnőtt

korosztály életpasztalataira, azokra a problémákra, amelyekkel ők az életben találkoznak. Előriportokkal illusztráljuk az anyagot, segítjük a megértést. A történelmi anyagot **Csala Károly** írta, ő is az egyik közreműködő, a műsorvezető **Sipos Áron**. A megszólaltatásban részt vesz **Berek Kati**, **Lukács Margit**, **Szakács Sándor**, **Szilágyi Tibor**, **Csernus Mariann**, **Horváth Sándor**, **Olsavszky Éva** és **Timár Béla**, az összefoglalót mindig **Czigány Judit** mondja el. A magyar irodalom három egységre oszlik, ebből kettő már szalagon van, a harmadik kísérleti anyag. Alapelv, hogy mindig két esztéta, irodalomtörténész vagy író beszélget. A Párbeszéd a novelláról partnerei **Gyertyán Ervin** esztéta, **Németh G. Béla** egyetemi tanár, **Elbert János** kritikus és **Sánta Ferenc** író. A novellákat **Gábor Miklós**, **Kállai Ferenc**, **Mádi Szabó Gábor**, **Sztankay István**, **Mécs Károly** mondja el. A Párbeszéd a költészetéről előre megírt párbeszéd, szerzője **Eörsi István**; **Haumann Péter** és **Sinkó László** mondják el. A végén versblokk ka-

pott helyet. A harmadik, kísérleti egység nyelvi, nyelvhelyességi ismereteket tartalmaz. Kétszer 16 adás adja az év anyagát.

Gál Mihály:

– A fizika „óráknak” négy főszereplője van. Az egyik a televízióból is ismert szakember, **dr. Sas Elemér**, a másik, a mindig kérdező laikus szerepében **Antal Imre**. A fizikus bizonyít, érvel, megidéz nagy fizikusokat (**Sinkovits Imre** személyesíti meg őket). A kísérleteket, méréseket **Balogh Lászlóné** végzi. Sok gyakorlati példa szerepel a műsorban. A matematikát **Lengyelne Szilágyi Agnes tanárnő** vezeti. A földrajzban **Sugár András** műsorvezető és **dr. Nagy Vendelné** szakértő vezetésével kalauzoljuk végig a nézőt, sok képi illusztrálással, archiv filmanyag felhasználásával nemcsak Kelet- és Nyugat-Európáról, hanem Afrikáról, Dél-Amerikáról is. A biológiát **Csurgai Judit** vezeti. Képekkel csodálatosan komponált anyag közeli és röntgenfelvételekkel az érzékszerveinkkel fel sem fogható jelenségeket is be tudjuk mutatni. A kémia adásai februárban kezdődnek a VIII. osztály anyagával. Műsorvezető **dr. Pálfalvi Aladárné**.

Martos Eta, a rádió szerkesztője:

– A Mindenki iskolája „tanárai” közvetlenül sosem találkoznak tanítványaikkal, hiányzik a sikerélmény. Ezért határoztuk el, hogy kéthetente konzultációs műsort rendezünk, amelyben tanácsokat kérünk, és tanácsokat adunk. A hallgatók választ kaphatnak szakemberektől a felmerült kérdéseikre. A telefonon vagy levélben eljuttatott kérdésekre (cím: Mindenki iskolája, 1800 Magyar Rádió) a „Van kérdése? Tegye fel!” című műsor válaszol. Természetesen, ha meghívást kapunk művelődési házaktól és máshonnan, személyesen is elmegyünk, s helyben konzultálunk. A „Figyelmükbe ajánljuk” az elkövetkező két hét

műsoraiba hívja fel a figyelmet. Az „On hogyan tanul” a jó tanulási módszerek elterjesztését szolgálja, hiszen köztudott, hogy felnőttek hosszabb kihagyás után, netán rossz iskolai emlékekkel nehezebben szánják rá magukat az újrakezdésre. A „Tanulnék, de...” című műsor a kifogásokra kísérel meg elfogadható választ adni. A „Fontoló” pedig kéthetente mindig máshonnan jelentkező társasjátéka lesz a konzultációs műsornak, amelyen jutalmakat lehet nyerni.

Gál Mihály:

– Hogy a nézők visszajelzéseire reflektálhassunk, mi is helyet kaptunk a rádió szombati konzultációs műsorában.

Gartner Éva:

– Egyébként a rádió irodalmi osztálya a tankönyv alapvető műveit a dolgozók iskolája ütemtervéhez igazodva felveszi és műsorra tűzi. Például azon a héten, amikor a Kőműves Kelemen című balladáról lesz szó, a rádióban több népballada hangzik el.

– A vizsgákra készülőknek közvetlenebb segítséget nyújtanak?

Gál Mihály:

– Januárban a vizsgák előtt a televízió intenzív formában, együtt megismétli a korábbi adásokat.

Gartner Éva:

– Ha van ilyen igény, akkor mi direkter módon a vizsgakérdésekre összpontosító felkészítő műsort állítunk össze.

A látott, hallott anyag jobb megértését segíti az RTV–Minerva kiadásában Mindenki iskolája című megjelent kötet, amely mind a rádiós, mind a televíziós adások teljes anyagát tartalmazza. A rádiós adások anyagát a TANERT magnószalagon is forgalomba hozta, egy szalag ára 141 forint.

A Kulturális Minisztérium 15 konzultációs központot (közülük hetet Budapesten) létesít a művelődési házakban. Az Oktatási Minisztérium az ország különböző részein harminc bázisiskolában méri le a Mindenki iskolája hatékonyságát, és informálja a rádiót és a televíziót.

A közművelődési hálózat kezdeményezése, ötletein is múlik, mennyire tudnak segítséget nyújtani a tanulásba bekapcsolódóknak.